

Městský úřad ve Slavkově u Brna
Odbor stavebního úřadu, územního
plánování a životního prostředí
Ing. arch. Oksana Matyášová
Palackého nám. 65
684 01 Slavkov u Brna

Váš dopis č. j.: MUSLV-SU/34550-2025/MAT
Sp. zn.: SU/6762-2025/MAT
Ze dne / doručeno dne: 14.03.2025 / 17.03.2025
Naše č. j.: NPU-371/22841/2025
Vyřizuje: Mgr. Daniel Miček, PhD. /122
Spisový znak: 82.2

Brno 4. 4. 2025

MPZ Slavkov u Brna, r. č. ÚSKP 2099; KPZ Bojiště bitvy u Slavkova, rejstříkové číslo ÚSKP 2112.
Jihomoravský kraj, okr. Vyškov, Slavkov u Brna, Tyršova č. p. 479, parcela č. 8, k. ú. Slavkov u Brna.
Oprava střešního pláště.

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 4 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

„Tyršova č. p. 479, střední škola Slavkov – oprava střešního pláště“ na pozemku p. č. 8 k. ú. Slavkov u Brna. Záměr se nachází v městské památkové zóně Slavkov u Brna.“

Přílohy žádosti:

- Kopie žádosti o vydání závazného stanoviska.
- PD, vypracovala: Ing. Jana Zachovalová, vedoucí projektant: Vít Příbyl, 01/2025.

Popis zamýšlených prací:

„Stav nosné konstrukce krovu odpovídá stáří a údržbě objektu, střešní krytina a laťování je na konci životnosti. Stávající střešní plášť již není vyhovující, proto bude nahrazen. Nová výška hřebene střechy bude o 0,07m vyšší. Plocha střešní konstrukce bude zachována. V rámci opravy střešního pláště budou komíny zbourány do úrovně podlahy podkroví (Nyní stojí pouze části hmoty komínů pod střechou, nadstřešní části byly rozebrány již v minulosti).“ (Citováno z PD)

V podkroví budou také odstraněny dřevěné příčky vymezující prostor jednotlivých skladů. Dále bude odstraněn stávající dřevěný strop/podhled ve skladu č. 303.

„Sanace stávajícího krovu:“

- Jeden z hlavních vazních trámů je zasažen hnilobou, proto bude provedena jeho sanace a to taková, že trám bude vysušen a vyztužen dvojicí ocelových válcovaných nosníků UPE 180 (o délce 9,1m), které budou přikotveny skrze vazní trám pomocí 24 ks závitových tyčí M16. Zrcadlově otočený hlavní vazní trám je taktéž lehce poškozen a bude vyztužen stejným způsobem.
- V místě, kde je centrální část konstrukce odskočena od jejích křídel, byl při realizaci zvolen nevhodný detail, kdy vlivem přetížení konzolou dochází k pootočení hlavní vaznice. Deformace pravděpodobně vznikla už při realizaci a zůstala dlouhodobě stejná. Vedle stávající vzpěry bude do osy sloupku umístěna nová vzpěra z profilu 100x100mm a pootočená vaznice bude kotvena pomocí ocelového táhla průřezu 12 mm. Ve středové části krovu budou pomocí totožných táhel kotveny také protilehlé pozednice...
- Konstrukce obsahuje větší množství lokálně poškozených prvků z důvodu zatékání (především kolem otvorů, komínů a ve vrcholu), napadení hmyzem a jinými způsoby degradace. Reálné hodnoty a místa budou určeny na stavbě a finalizovány nejpozději po odstranění krytiny.
- Mimo uvedené nebyly nalezeny další stávající dřevěné prvky, které by vykazovaly nadměrné průhyby, deformace nebo trhliny. Stávající profily mohou být v případě potřeby nahrazeny stejnými profily, případně ekvivalentními dřevěnými příložkami.
- V rámci průzkumu bylo především na větších profilech jako jsou vazní trámy zjištěno lokální napadení hmyzem. V místě náhodných sond se však jednalo jen o rohy profilů, kde pravděpodobně nebyla pečlivě odstraněna kůra a lýko. Před započítím prací budou kompletně odstraněny tyto napadené části a degradovaná místa.

„Oprava střešního pláště:

- Bude odstraněna stávající střešní krytina (keramická pálená taška červené barvy), budou odstraněny stávající střešní latě průřezu 20/50 mm a dřevěný záklop z dřevěných prken tl. 20 mm (v PD je ve výkresu „detail 3“ uvedena glazovaná krytina).
- Na stávající obnažené krokve bude umístěna podstřešní difúzně propustná fólie, která bude plnit funkci doplňkové hydroizolační vrstvy pro sekundární odvod dešťové vody.
- Na fólii budou připevněny kontralatě průřezu 40/60mm, na kontralatě budou umístěny střešní latě taktéž průřezu 40/60mm.
- Na střešní latě bude umístěna skládaná keramická pálená střešní krytina v totožné barvě s krytinou původní, která bude odstraněna. Nová střešní krytina musí mít stejnou, nebo menší plošnou hmotnost než krytina původní.
- Před odstraněním stávajícího střešního pláště bude provedena opatrná demontáž stávajícího hromosvodu, který bude po zhotovení nového střešního pláště namontován zpět.
- Veškeré prvky krovu – jak nové, tak stávající, budou opatřeny impregnačním nátěrem Bochemit (zelené barvy), za účelem ochrany dřeva, a to jak proti škůdcům, plísním atd. Stávající prvky budou před provedením nátěru mechanicky očištěny.

Klempířské výrobky:

- Střešní konstrukce bude opatřena novými střešními žlaby z pozinkovaného plechu a bude provedeno nové oplechování střešních výlezů (ve výkresech PD je na některých místech pro žlaby i oplechování výlezů uváděn jako materiál pozinkovaný plech, na jiných místech pak měděný plech).
- Nové klempířské výrobky jsou provedeny z pozinkovaného plechu (dle výkresů bude materiálem klempířských prvků titanizek) a jsou opatřeny červeným nátěrem.“ Podle PD jsou stávající klempířské výrobky (žlaby, lemování, odpady apod.) „provedeny z pozinkovaného plechu a jsou opatřeny červeným nátěrem.

- *Dále bude ve střešních žlabech po celé délce umístěna nová ochrana proti ptactvu – hroty proti ptactvu.*

Výplně otvorů:

- *Do nového střešního pláště budou osazeny nové střešní výlezy... Ve východní části střechy budou umístěny dva střešní výlezy o rozměrech 450x550 mm. Ve západní části střechy budou umístěny dva střešní výlezy o rozměrech 450x550 mm a dva střešní výlezy o rozměrech 850x850 (popsané polohy neodpovídají polohám zakresleným ve výkresu projektové dokumentace – dle výkresu mají být nové výlezy osazeny přibližně ve stejných polohách jako stávající, s výjimkou jednoho).*
- *Mezi schodištěm a podkrovním prostorem budou odstraněny stávající kovové dveře, které budou nahrazeny novými plastovými, bílými, protipožárními dveřmi bez zasklení. Nové dveře budou opatřeny samozavíračem.*

Předpoklad doby realizace – jaro roku 2025“ (Citováno z PD)

Charakteristika věci / objektu / území:

Budova střední školy byla postavena v roce 1905 jako nová budova Zemské hospodářské školy. Objekt je zděný, má dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví se skladovými prostory. Východní, severní a jižní fasáda jsou historizující. Objekt je zastřešen kombinací valbových střech. Krov je vaznicový, se čtyřmi plnými vazbami. K obdélníkovému půdorysu přiléhá část se schodištěm. Krov je tvořen vaznými trámy, pozednicemi, vaznicemi, krokviemi, kleštinami, vzpěrami, sloupky a pásky.

Městská památková zóna Slavkov u Brna vymezuje území s významnými kulturně-historickými, architektonickými, urbanistickými a přírodními hodnotami. Toto území zahrnuje původně středověké a následně novověké jádro sídla. Součástí této zóny je rovněž významná šlechtická rezidence a bývalý soudní okrsek na Moravě.

Krajinná památková zóna Bojiště bitvy u Slavkova zahrnuje území historického bojiště, které se významně zapsalo do dějin několika evropských států. Hodnota této památkové zóny spočívá v její historické jedinečnosti, ve specifických historických vazbách mezi sídly, krajinou a terénními útvary, jakož i v celkovém krajinném charakteru území.

Podle vyjádření NPÚ z roku 2013 byla na objektu navržena „výměna stávajících výplní otvorů za nové dřevěné z profilů Euro, členění oken včetně způsobu otevírání má být zachováno. Stávající vstupní dveře mají být vyměněny za nové, vyrobené ze dřeva. Fasádní omítka je poškozená povětrnostními vlivy, má být vyspravena vápennou omítkou. Sokl má být proveden mozaikovou soklovou omítkou v imitaci teraco. Vyspraveny a doplněny mají být římsy, okenní šambrány a další štukové prvky... Klempířské prvky mají být vyměněny za nové z poplastovaného plechu, odstín není v projektové dokumentaci uveden (byl realizován v barvě červené).“ Dále byla dána podmínka: „Zachováno bude stávající štukové provedení fasády, jednotlivé prvky fasády (římsy, okenní šambrány, nadokenní římsy a klenáky, pásová bosáž v 1.NP). Na fasádě do ulice Tyršovy budou doplněny okenní šambrány ve 2.NP podle provedení na boční fasádě. Doplnění štukových prvků bude provedeno tradiční štukatérskou technologií, nikoliv soudobými náhražkami.“ (Citováno z vyjádření č. j. NPU-371/33516/2013)

Dle dostupných fotografií z let 2016 a 2023 bylo výše zmiňované splněno, s výjimkou vstupních dveří na východní straně fasády, které jsou „...plastové v barvě hnědé“ (citováno z PD), a soklové omítky v imitaci teraca, která nebyla realizována.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Předmětný objekt střední školy na Tyršově ulici není KP, nachází se však v MPZ Slavkov u Brna a v KPZ Bojiště bitvy u Slavkova. Předmětem zájmu památkové péče na objektu jsou složité členitý tvar střechy, barva, materiál a provedení střešního pláště (dosud zachované v tradičním provedení s maloformátovými režnými keramickými dvoudrážkovými taškami a hřebenáči kladenými do maltového lože) a také historizující východní, severní a jižní fasáda, a to zejména z důvodu jejich téměř autenticky zachované (byť opravované) hmoty. Objekt je architektonicky a urbanisticky významný svým uplatněním v městské památkové zóně, kde dotváří její charakter. Zachování objektu v adekvátním výrazu, odpovídajícím dané architektuře, je důležité pro uchování panoramatu zóny a charakteru její tzv. střešní krajiny (tj. souboru střech charakteristických tvarů, materiálů a barevnosti), která představuje jednu z památkově chráněných kulturně historických hodnot MPZ.

„Předmětem státní památkové péče v MPZ Slavkov u Brna jsou: historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry včetně povrchu komunikací, historické podzemí, panorama zóny a hlavní dominanty v blízkých a dálkových pohledech, ...objekty dotvářející charakter zóny, ...ostatní objekty v zóně... Účelem prohlášení památkových zón je... zachovat kulturně historické a urbanisticko architektonické hodnoty jejich historických jader, jako organické součásti životního prostředí a kulturního dědictví.“ (Citováno z Vyhlášky o prohlášení území historických jader měst za památkové zóny z 20. 11. 1990)

Dosavadní stav projednání:

Typ a materiál nové střešní krytiny byly konzultovány se zástupci státní památkové péče, přičemž byla zvolena maloformátová dvoudrážková pálená keramická taška v engobovaném provedení (v barvě cihelného střepu). V projektové dokumentaci se tato specifikace nenachází, proto je uvedena v podmínkách.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že zamýšlené práce **budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně-historických hodnot, a to za dodržení těchto podmínek:**

1. Před zahájením stavebních a udržovacích prací na předmětném objektu bude investorem svolána kontrolní prohlídka stavby, na kterou budou pozváni zástupci odborné organizace státní památkové péče a orgánu státní památkové péče, přičemž na vstupním jednání bude dohodnut harmonogram dalších místních šetření za účelem sledování a kontroly prací, které jsou tímto vyjádřením exaktně určeny.
2. Jako střešní krytina bude použita maloformátová dvoudrážková pálená keramická taška v provedení režném (tj. bez povrchové úpravy) nebo engobovaném (v barvě cihelného střepu).
3. Stávající míra oplechování úžlabí bude brána jako maximální.
4. Zástupcům státní památkové péče bude před zahájením prací předložen k posouzení a schválení detail okapové hrany střechy (řešení návaznosti krytiny, větrací mřížky a dešťového žlabu).
5. Hřebenáče budou položeny do neprobarvené pokrývačské malty.

Zdůvodnění:

Popsané práce na obnově střešního pláště objektu školy negativně neovlivní památkové hodnoty MPZ Slavkov u Brna ani KPZ Bojiště bitvy u Slavkova, a to za předpokladu splnění uložených podmínek:

Ad 1. Požadavek na svolávání kontrolních prohlídek má oporu v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zejména § 29 a § 32, kde je stanoven dozor orgánu památkové péče a odborný dohled odborné organizace státní památkové péče. Zároveň plyne z povahy

věci, že případné dílčí usměrnění – upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní prohlídky lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče.

Ad. 2. Podmínka byla stanovena vzhledem k absenci požadované informace v projektové dokumentaci a s ohledem na respektování místně tradičního typu pálené střešní krytiny, která je také na předmětné budově dosud zachována. Jak je výše uvedeno, výrazná střecha školní budovy je nedílnou součástí střešní krajiny městské památkové zóny, která je dosud zachována a udržována v kompaktní podobě. Je utvářena převážně sedlovými a valbovými střechami krytými režnými maloformátovými keramickými dvoudrážkovými taškami.

Preferovanou variantou z hlediska památkové péče je použití režného provedení keramických tašek, tj. bez povrchové úpravy, alternativně je možné použít tašky engobované, ale v barvě tradičního cihelného střepe (s ohledem na vyšší odolnost vůči vizuální degradaci, což je v dané lokalitě relevantní zejména kvůli vysokému výskytu holubů na střechách).

Ad. 3. V minulosti se klempířské prvky v rámci klasických střech téměř nevyužívaly (když pomineme plechové střechy věžních bání, apod.), úžlabí a jiné nerovnosti byly řešeny pomocí tašek kladených do maltového lože. V současné době se naopak veškeré nerovnosti v rámci střechy řeší klempířskými prvky, které pak střechu vizuálně „rozbíjejí“ a narušují. Minimalizace oplechování je dále vyžadována ve prospěch co nejvěrnějšího zachování autentické podoby střechy z období vzniku objektu. Z pohledu zájmů státní památkové péče lze jen doporučit, aby – oproti současnému stavu – byl rozsah oplechování úžlabí menší.

Ad. 4. Z předložené projektové dokumentace, v níž požadovaný detail chybí, nelze posoudit, do jaké míry se zvýšení okapové hrany střechy a umístění odvětrávacích mřížek projeví na celkovém vizuálním vnímání objektu. Toto posouzení je nezbytné pro zajištění co nejvěrnějšího ztvárnění střechy v souladu s její autentickou podobou z období vzniku objektu.

Ad. 5. Vzhledem k tomu, že se jedná o historickou budovu dotvářející charakter MPZ, je nezbytné, aby ztvárnění střechy s novou střešní krytinou odpovídalo dobovým specifikacím a vizuálně věrně reflektovalo historickou podobu střech objektů z tohoto období. Požadavek na uložení hřebenáčů do pokrývačské malty umožní setrvání současného stavu a udržení historického výrazu střechy.

Doporučení:

Vzhledem k tomu, že se jedná o historickou budovu z roku 1905, doporučujeme pro impregnaci krovových prvků použít bezbarvý (čirý) přípravek neobsahující kyselinu boritou, který esteticky a kvalitativně nezneškodí historický krov.

Zasazením hřebenáčů do malty dochází k omezení propustnosti kondenzátu vodních par ve vrcholu střechy, již pouze částečně nahradí větrací tašky. Jelikož střecha zůstane funkčně zachována pro skladovací účely a nebude zde realizována půdní vestavba, instalaci difuzně propustné folie nedoporučujeme, střecha tak zůstane přirozeně odvětraná.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem o státní památkové péči.

S pozdravem

Mgr. Petr Holub
vedoucí odboru péče o památkový fond